

KIROL-BOLUNTARIOTZA

Zertan datzan eta kudeaketa horrek zer dakarren

BizkaiaGara

Eginez izan · Tiempo de acción

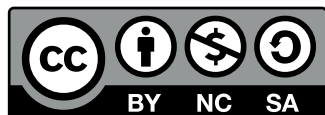
ASFEDEBI

*Bizkaiko Kirol
Federakundeen Elkartea
Asociación de Federaciones
Deportivas de Bizkaia*

BizkaiaGara-k egina

Lan hau Creative Commons lizentziapean dago:

CC BY NC SA (Aitorpena - Ez komertziala - Partekatu berdin): Lizentzia honek aukera ematen die beste batzuei banatzeko, birnahasteko, ukituak emateko eta zure obratik abiatuta modu ez-komertzialean sortzeko, betiere kreditua ematen badizute eta sorkuntza berriak baldintza beretan lizentziatzen badituzte.

Aurkezpena	4
Sarrera	5
1. Kirol-boluntariotza, kontzeptua	7
2. Kirol-boluntariotzaren onurak	8
3. Kirol-boluntariotzaren lege esparrua	10
4. Boluntariotza duten erakundeen legezko betebeharrak	12
5. Kirol-boluntariotzako erakundeentzako baliabideak	14

Aurkezpena

Argitalpen honek nabarmendu nahi du kirolak, bere izaera sozial nabarmenaren bidez, gizartea berdintasunezko, bidezko eta jasangarriago bihurtzen duten balioak sustatzen dituela.

BizkaiaGara eta ASFEDEBI elkarteetan ziur gaude horretaz, eta kirol-boluntariotza praktikatzeko espazioak sortzearen garrantzia ikusten dugu, herritarrak eta kirola aktibatzeke bitarteko gisa.

Horrela, elkarlan batetik, ASFEBEDIk, Bizkaiko Kirol Federazioen Elkarteak, sustapenari eta jardunbide egokiari dagokionez lan handia egin dezake kirol-eremuaren kudeaketan dituen gaitasunari eta esperientzia luzeari esker. Eta BizkaiaGara-k, bere aldetik, ekintza boluntarioaren kudeaketan eta dinamizazioan ezagutza eta esperientzia partekatuko ditu, eta kirola eginez gure lurraldea hobetzen lagundu nahi duten pertsonen eta erakunde/ekimenen arteko lotura bultzatuko du.

Hori dela eta, poztu egiten gaitu kirola eta gizartea modu positiboan uztartzen dituen ekimen berri hau partekatzeak.

Sarrera

Irabazi-asmorik gabeko kirol-erakundeek boluntariotza izan dute tradizioz, bai kirol-taldeak entrenatzeko jardueretarako, bai klubak kudeatzeko eta administratzeko beste jarduera batzuetarako. Oro har, erakunde horietako boluntarioak kirolariak edo zuzendaritza-batzordeetako bazkideak/kideak izaten ziren. Beraz, kirol-esparruko boluntariotza hasieratik egon da lotuta, ideologikoki, lankidetzan aritzen ziren erakundeen helburuekin, eta parte aktiboa izan da kirolaren eta beren balioen sustapenean, bai eta kokatzen ziren komunitateetan partaidetza soziala bultzatuz ere.

Sektorea gero eta profesionalagoa denez, kasu batzuetan nahastu egin dira ordaindutako langileen eta boluntarioen figurak, eta, ondorioz, boluntariotza “eskerdunaren” figurak sortu dira, lan-arauak eta boluntariotza-arauak argi eta garbi urratuz. Erakunde publikoek kirol-jarduerarekin eta kirol-erakundeak osatzen dituzten pertsonekin lotutako hainbat araudi egin dituzte berriki, eta horrelako egoeretan ordena jartzen laguntzen dute. Beraz, **gaur egun, horrelako erakundeetan boluntarioen profila argi eta garbi zehaztuta egotea eskatzen da, eta horien kudeaketa boluntariotzari buruzko legeen arabera egitea.**

Dokumentu honen helburua ez da kirol-erakundeek beren boluntarioekiko dituzten legezko betebeharretan sakontzea, betebeharrak horiek boluntarioak dituen edozein erakunderenak baitira, **baizik eta erakundeak kirol-boluntariotzaren kontzeptuarekin eta horrek dakarrenarekin berriz konektatzea.** Ildo horretan, azpimarratu nahi dugu kirol-erakunde bateko boluntariotzaren kudeaketak ez duela zertan erakundeek ezartzen diguten “betebeharra” izan; aitzitik,

gure balioak adierazteko eta zabaltzeko aukera izan daiteke, bai eta komunitatearekiko dugun konpromisoa berritzeko ere, **herritarrak aktibatzeke eragile nagusi gisa dugun zeregina aldarrikatuz.** (1)

(1) Boluntariotzaren Euskal Kontseiluak 2023an bildutako datuen arabera, kirol-boluntariotza Euskadiko boluntario guztien % 13,1 biltzen dute, eta 3. postuan daude, boluntario zibikoen eta sozialen atzetik, eta azken 6 urteetan gehien igo den bigarrena da (% 5 gehiago).

1. Kirol-boluntariotza, kontzeptua

Boluntariotzari buruzko estatuko legeak zehazki jasotzen du, jarduera-eremu posibleen artean, kirol-boluntariotzaren eremua, eta herritarren partaidetzarako gune gisa definitzen du, boluntariotzaren balioak eta kirolaren balioak bateratzen dituena. Boluntariotzari buruzko euskal legeak ez du berariaz kirol-boluntariotzari buruz hitz egiten, baina adierazten du boluntariotzat hartuko dela gizarte, komunitate, gizalege, kultura, garapenerako lankidetzeta, ingurumenaren babesa edo antzeko beste edozein alorretan egiten den interes orokorreko edozein jarduera. Beraz, definizio horren barruan kirol-boluntariotza ere sartzen da.

Bi legeek boluntariotzaren kontzeptua definitzen dute, honako ezaugarri hauekin:

- a) Modu desinteresatuan eta era solidarioan.
- b) Borondatez eta askatasunez, lan-harreman, funtzionario-harreman edo merkataritza-harreman baten kausarik ekarri gabe, edo betebehar pertsonal edo betebehar juridiko baten kausarik ekarri gabe.
- c) Irabazi-asmorik gabeko erakundeen bidez, eta programa edo proiektu zehatzen arabera.
- d) Ordainsaririk gabe, ekintza boluntarioak eragiten dituen gastu itzulgarriak ordaintzean kalterik egin gabe.
- e) Ordaindutako zerbitzu profesionalak inola ere ordezkatu gabe.

Gainera, kirolaren euskal legeak berariaz sustatzen ditu erakunde publikoek eman beharreko kirol-elkartegintzaren eta kirol-boluntariotzaren babesa. Eta artikulua bat kirol-boluntariotzaren kontzeptuari buruzkoa da, eta berariaz adierazten du kirol-boluntariotzat joko dela kirol-erakundeetako administrazio-organoetako kideek eta teknikariek doan egindako lana.

2. Kirol-boluntariotzaren onurak

Kirol-boluntariotzak funtsezko zeregina du gizartean, ongizate komunitarioa sustatzeko, gizarteratzea sustatzeko eta garapen pertsonala eta kolektiboa bultzatzeko gaitasuna baitu. Hona hemen gizartean duten garrantzia nabarmentzen duten arrazoi batzuk:

- **Bizimodu osasungarriak sustatzea:** Kirol-boluntariotzak jarduera fisikoa eta ariketa sustatzen ditu, eta horrek, aldi berean, gizabanakoen eta komunitateen osasuna eta ongizatea hobetzen ditu. Kirol-jardueretan parte hartzean, boluntarioek bizimodu aktiboak eta osasungarriak sustatzen dituzte.
- **Gizarteratzea eta kohesio komunitarioa:** Kirola baliabide indartsua da jatorri, kultura eta trebetasun desberdinetako pertsonak biltzeko. Kirol-boluntariotzak pertsonak elkartu, elkarreragin eta lankidetzan aritzeko espazioak sortzen ditu, eta horrek komunitate-loturak indartzen ditu eta gizarteratzea sustatzen du.
- **Trebetasunak eta gaitasunak garatzea:** Kirol-boluntariotzak aukerak ematen ditu lidergoa, talde-lana, komunikazioa eta arazoek konponbidea bezalako trebetasunak garatzeko. Trebetasun horiek baliozkoak dira bai boluntarioentzat, bai xede dituzten pertsonentzat, eta eguneroko bizitzako hainbat alderditan aplika daitezke.
- **Balioen prestakuntza eta herritartasun aktiboa:** Kirol-boluntariotzak laguntasuna, elkartasuna, errespetua eta erantzukizun soziala bezalako balioak irakasten ditu. Borondatezko kirol-jardueretan parte hartzean, pertsonak beren komunitateen ongizatearekin konprometitutako herritar aktiboak izaten ikasten dute.

- **Kirolerako bidezko sarbidea:** Kirol-boluntariotzak lagun dezake pertsona guztiek, jatorri sozioekonomikoa edozein izanik ere, kirol-aukerak eskura izatea bermatzen. Boluntarioek zeregin erabakigarria izan dezakete, guztientzat eskuragarriak diren kirol-programak eta kirol-ekitaldiak eskaintzen baititu.
- **Eragin positiboa osasun mentalean:** kirola eta boluntariotza osasun mentalerako onurakin lotuta daude, hala nola estresa, antsietatea eta depresioa murriztearekin. Kirol-jardueretan boluntario gisa parte hartzean, pertsonak beren ongizate emozionala hobetu dezakete eta norberaren lorpen- eta gogobetetze-zentzua esperimintatu.

Laburbilduz, kirol-boluntariotzak osasun fisikoa eta mentala sustatzeaz gain, komunitate-harremanak indartzen ditu, gizarteratzea sustatzen du eta gizarte kohesionatu eta erresiliente baterako funtsezkoak diren trebetasunak eta balioak garatzen laguntzen du.

3. Kirol-boluntariotzaren lege esparrua

- > [17/1998 LEGEA, ekainaren 25ekoa, Euskadiko Boluntariotzari buruzkoa.](#)

Euskadiko boluntario guztiak arautzen dituen legea da, zein eremutan jarduten duten alde batera utzita. Boluntarioen eta erakundeen betebeharrak eta eskubide jakin batzuk jasotzen ditu.

- > [45/2015 LEGEA, urriaren 14koa, Boluntariotzarena](#)

Estatuko Boluntariotza Legea da, erregulazio propioerik ez duten autonomia-erkidegoetan aplikatzen dena, edo, osagarri gisa, autonomia-erkidego bakoitzak araututakoarekin bat ez datorenean edo horietan jasota ez dagoenean.

Kirol-boluntariotzaren kontzeptua berariaz jasota dago 6. artikuluan, boluntarioek parte hartzeko eremu zehatzetako bat den aldetik.

- > [2/2023 LEGEA, martxoaren 30ekoa, Euskadiko Jarduera Fisikoari eta Kirolari buruzkoa.](#)

VIII. tituluaren 84. artikuluan kirol-boluntariotza jasotzen da. Artikulu honen lehenengo atalean, kirol-boluntariotzaren kontzeptua definitzen da, eta bigarren atalean, berriz, kirol-boluntariotza sustatzeko eta laguntzeko euskal administrazioei emandako agindua adierazten da. Azken alderdi hori testu osoan ere agertzen da, beste atal batzuetan, hala nola hitzaurrean eta EAEn kirol-jarduera kudeatzeko eskumena duten administrazioen funtzioei buruzko artikuluetan.

- > [39/2022 LEGEA, abenduaren 30ekoa, Kirolari buruzkoa.](#)

Kirolaren Estatuko Legeak, **39. artikuluan, kirol-boluntariotzari buruzko guztia ezartzen du:** kontzeptua, boluntariotzari buruzko estatuko legearen aplikagarritasuna, erakunde publikoen esku uzten du lege hori sustatzea, eta lan teknikoak egiten dituzten boluntarioei prestakuntza eta antolaketa-laguntza egokia emateko beharra.

Lege hau gai honi buruzko berezko araudirik ez duten autonomia-erkidegoetan aplikatzen da, bai eta lege horrekin kontraesanean dauden edo berariaz jasotzen ez duten autonomia-erkidegoetan ere.

- > [8/2022 LEGEA, ekainaren 30ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoan jarduera fisikoko eta kiroleko lanbideetan sartzeari eta jarduteari buruzkoa.](#)

Lege honek kirol-lanbideetan jarduteko titulazioak eta baldintzak jasotzen ditu, eta **bigarren xedapen gehigarrian boluntariotzako erregimenean edo antzekoetan egindako kirol-jardueri buruzkoa ere jasotzen du.** Atal honetan, kirol-jarduerak egiteko boluntarioei eska dakizkiekeen baldintzak zehazten dira; hasiera batean, profesionalak dituztenen antzekoak dira, baina salbuespen batzuekin.

4. Boluntariotza duten erakundeen legezko betebeharrak

Boluntariotzari buruzko Euskal Legearen arabera, eta Eusko Jaurlaritzaren Boluntariotzaren Erroldari buruzko Dekretuak lege horri buruz egiten duen zehaztapenaren arabera, kirol-erakundeek boluntarioekin dituzten legezko betebeharrak honela laburbil daitezke:

- **Boluntariotzaren barne-estatutu** bat izatea
Erakundearen boluntariotzaren esparrua, eskubideak eta betebeharrak, zereginak eta abar ezartzen dituen barne-dokumentua.
- Boluntario bakoitzarekin **idatzizko konpromiso** bat sinatzea
Boluntarioak eta erakundeak sinatzen duten dokumentua da, eta bi aldeek dagokion legediaren araberrako boluntariotza-harremana ezartzeko duten borondatea/konpromisoa adierazten du.
- **Boluntarioentzako aseguru-poliza** bat sinatzea
Boluntarioek bi estaldura-mota izan behar dituzte: hirugarrenetikiko erantzukizun zibila eta istripuak.
- **Alten eta bajen erregistroa** eramatea
Erakundearekin boluntario-lanetan laguntzen duten pertsonen zerrenda eguneratua eduki behar da

- **Boluntarioei beren lana erraztea**

Erakundearen betebeharra boluntariotza erraztu eta gaitzeko, agindutako jarduerak egin ditzan: baliabide materialak, giza baliabideak, ekipamenduak, etab.

- **Bere jardueratik eratorritako gastuak estaltzea**

Esan nahi du boluntarioek ez dutela zertan dirurik ordaindu jarduerak egiteko, baina erakunde bakoitzean erabaki daiteke zer gastu estaltzen diren eta zein ez. Garrantzitsua da boluntarioak parte hartzea onar dezan, horrek zer esan nahi duen jakinda (adibidez, etxetik jarduerarako lekura joateko garraioa estaltzen dioten ala ez).

- **Boluntarioei behar bezalako arreta ematea**

Boluntarioak erakundeko langileak, bazkideak eta erakundearen hartzailleak bezala erakundearen parte direla onartzean datza, eta, horregatik, erakundean integratzen lagundu behar die erakundeak berak, parte hartzen hasten direnetik parte hartzeari uzten dioten arte. Zehazki, kaptazio-, harrera-, jarraipen-, ebaluazio- eta agur-prozesuak aurreikusi behar dira, besteak beste.

5. Kirol-boluntariotzako erakundeentzako baliabideak

> [BOLUNTARIOTZAREN ESPAINIAKO PLATAFORMA](#)

Erakunde horrek, estatu mailan, boluntariotzako erakundeen sare guztiak biltzen ditu, eta, besteak beste, boluntariotzako erakundeei laguntzeko materialak eta argitalpenak egiten ditu.

Zehazki, **Kirol-Boluntariotzarekin lotuta, hainbat argitalpen egin dituzte La Liga Fundazioarekin lankidetzan**, boluntariotza mota horren hainbat alderdi jorratzeko:

- Kirol-boluntariotzaren gida (2018)
- Garapen iraunkorraren eta kirol-boluntariotzaren helburuak (2020)
- 8. GJHarekin lotutako kirol-boluntariotzako ekintzak antolatzeko gida praktikoa (2022)
- 13. GJHarekin lotutako kirol-boluntariotzako ekintzak antolatzeko gida praktikoa (2022)
- 3. GJHarekin lotutako kirol-boluntariotzako ekintzak antolatzeko gida praktikoa (2023)
- 5. GJHarekin lotutako kirol-boluntariotzako ekintzak antolatzeko gida praktikoa (2023)

> [BOLUNTARIOTZAREN EUSKAL KONTSEILUA](#)

Eusko Jaurlaritzaren organo aholku-emailea da Euskadin boluntariotzako politika publikoak lantzearekin eta ezartzearekin zerikusia duen guztirako.

Administrazio publikoko 13 ordezkari (horien artean, kirolaren arloan eskumena duen saila egon daiteke) eta [Euskadiko Boluntariotza Erakundeen Erroldan](#) erregistratuta dauden EAeko boluntariotzako erakundeetako 13 ordezkari osatzen dute.

Boluntariotzaren Euskal Kontseiluak boluntariotzaren euskal estrategia prestatzen du oraingo aldirako (gaur egun 2021-2024 estrategia), baita argitalpenak, azterlanak eta boluntariotzaren diagnostikorako eta lurraldeko boluntariotza-erakundeei laguntzeko beste tresna batzuk ere.

> [EUROPAKO PROGRAMAK](#)

Europar Batasunak kirol-boluntariotzarekin zerikusia duten programa espezifikoak sustatzen ditu, baina batez ere gazteei edo gazteekin kirol-arloan lan egiten duten pertsoneri zuzenduta daude.

Zehazki, **bi programa hauek nabarmendu nahi ditugu:**

[ERASMUS+](#)

Europar hezkuntza, prestakuntza, gazteria eta kirola lantzen dituen programa da. Parte hartu nahi duten erakundeek Europako Batzordearen akreditazioa izan behar dute, eta garatu beharreko hainbat ekintza egiteko aukera eskaintzen da, hala nola gazteen trukeak, prestakuntza eta topaketak gazteekin lan egiten duten/egiten duten pertsonen artean, eta abar.

Egin beharreko jarduerak % 80 eta % 90 artean finantzatzen dira (eskabidea onartu ondoren).

EUROPAKO ELKARTASUN KIDEGOA

Tokiko edo Europako beste herrialde batzuetako gazteei beren herrialdean edo programaren barruko beste herrialde batean boluntariotza egiten laguntzen dien programa da, baita programan parte har dezaketen erakundeek taldean boluntariotzako jarduerak egin ahal izatea ere.

Bai gazteek bai erakundeek programan erregistratu behar dute, eta boluntarioen gastuen ia % 100 eta parte hartzen duten erakundeen gastuen % 80 finantzatzen dira (eskabideak onartu ondoren).

> BIZKAIAGARA

BizkaiaGarak **Bizkaiko lurraldearekin konpromiso-jarduerak egin nahi dituen edozein gizarte-eragileren ekimen guztiak sustatu eta babesten ditugu**. Horretarako, gure web-ataletik kudeatzen diren **hainbat baliabide** jartzen ditugu eskura, baina ez bakarrik. Kirol-boluntariotza duten erakundeei dagokienez, honako hau azpimarratuko genuke:

- i. **Boluntariotza-proiektuak ikusaraztea** eta interesdunek proiektu horiek ezagutu eta horietan sar daitezen erraztea.
- ii. **Lotura beste erakunde, ikastetxe eta kirolaren arloan lankidetzan aritzeko interesa duen beste edozein eragilerekin.**
- iii. Kirol-erakundeetan **boluntariotza kudeatzeko materialei buruz aholkatzea eta horiek ematea.**
- iv. **Europako Elkartasun Kidegoa programan parte hartzeko informazioa eta laguntza.**

BizkaiaGara

Eginez izan · Tiempo de acción

www.bizkaiagara.eus

info@bizkaiagara.eus

